

POROČILO

O MEDNARODNI KONFERENCI O KAKOVOSTI PROGRAMSKE OPREME ICSQ '97

ki je bila v Mariboru, od 17.11. do 19.11. 1997, v prostorih Inštituta informacijskih znanosti Maribor

Posvetovanji o kakovosti programske opreme leta 1991 in 1993 v Radencih, ter mednarodna konferenca ICSQ'95 v Mariboru so pripomogli k naslednjemu: preskušanje in certificiranje programske opreme se vse bolj uveljavlja. Podeljeni so bili prvi certifikati, zanimanje proizvajalcev in uporabnikov narašča. Uvajamo sisteme kakovosti v razvoj programske opreme, tudi tukaj so podeljeni že prvi certifikati, razvijamo mednarodno priznane in lastne sisteme preskušanja ter ocenitvene modele. Zadovoljni smo, da trend razvijanja kulture kakovosti, ki je v svetu že uveljavljen, raste tudi pri nas. Ta razvoj pa odpira vprašanja in izzive, katerih ne moremo obravnavati le lokalno. Konferenca ICSQ'97 je naš prispevek v pretoku znanja in informiranost mednarodne javnosti o dogajanju v Sloveniji na področju kakovosti programske opreme.

Konferenca je bila organizirana v dveh delih. Prvi dan je bil namenjen seminarjem na naslednje teme:

- Gospod Hans Ludwig Hausen iz Nemškega nacionalnega raziskovalnega inštituta za računalniške vede je predstavil temo: Systematic metrication for Software Evaluation and Certification SYMSEC. Zanimiva in odmevna je bila obravnava vprašanj o evalvaciji softvera.
- Gospod Karol Frühauf iz firme INFOGEM AG iz Švice, mednarodno priznan konzultant in predstavnik Evropske organizacije za kakovost, je podal za naše razmere zelo zanimiv seminar na temo sistemi kakovosti v malih softverskih hišah z naslovom: "How much is enough? Software Quality System for small and medium enterprises."
- Gospoda Erwin Schoitsch in Christian Steinmann iz Avstrije sta predstavila za Slovenijo zelo zanimive delne rezultate projekta SPIRE (Software Process Improvement in regions of Europe), ki ga financira Evropska Unija.

Vabljeni predavanji sta imela dr. Matjaž Gams iz Inštituta Jožef Stefan na temo Intelligent Systems and Security ter Karol Frühauf na temo How much does software quality cost?. Častna gosta sta bila gospod Rudi Bric iz Hermes Softlaba, ki je spregovoril o pomenu kakovosti za njihovo podjetje, ter prof. Peter Glavič, ki je udeležence pozdravil v imenu Društva ekonomistov Maribor.

Drugi del konference (drugi in tretji dan) je bil namenjen predstavitvi referatov. Svoje znanstvene in strokovne prispevke (vsi referati so bili seveda mednarodno strokovno recenzirani) so predstavili raziskovalci in strokovnjaki iz: ZDA, Anglije, Švice, Nemčije, Avstrije, Italije, Južne Koreje, Francije in seveda tudi iz Slovenije. Obravnavane so bile naslednje teme: sistemi kakovosti, programska metrika, izpopolnjevanje procesa, V&V metode, orodja v sistemih kakovosti, standardi, človeški dejavniki v upravljanju kakovosti, kakovost informacijskih sistemov ter nekatere praktične aplikacije sistemov kakovosti. Zborniki referatov so na voljo vsem v knjižnici EPF in Univerzitetni knjižnici Maribor ter v Društvu ekonomistov Maribor, Cafova ul. 7. Tel 066 - 211940.

Konferenca je v strokovnem in organizacijskem smislu popolnoma uspela. Vsi udeleženci, zlasti iz tujine, so bili presenečeni nad strokovnim nivojem konference, organizacijo in gostoljubnostjo. Organizatorji pa smo bili nekoliko razočarani nad številom udeležencev. Skupaj jih je bilo prek 50, pričakovali pa smo jih več, zlasti iz Slovenije. Tudi povabljenih študentov.

Za organizacijski odbor ICSQ'97:
dr. Marjan Pivka

ZNANSTVENI SESTANEK

"TEŽAK - ZAČETEK INFORMACIJSKE DOBE"

Inštitut informacijskih znanosti v Mariboru (IZUM) in Zavod za informacijske studije Filozofske fakultete Sveučilišta v Zagrebu sta 26. septembra 1997 v Mariboru organizirala znanstveni sestanek ob 90. letnici rojstva prof. Boža Težaka, enega od pionirjev na področju informacijskih dejavnosti, informacijske znanosti in sorodnih ved. Prof. Težak sodi med tiste znanstvenike v svetu, ki so zelo zgodaj - to je v času, ko je bila informacijska znanost še v povojih in preparadigmatični fazi razvoja - zaslutili, da z drugimi, istočasno nastajajočimi teorijami in znanostmi (lingvistika-semantika, teorija odločanja, teorija iger, dokumentacija, matematična teorija informacij, kibernetika, splošna teorija sistemov, iskanje informacij, računalniške, komunikacijske in behavioristične znanosti), s katerimi je interdisciplinarno povezana, nastaja nova temeljna znanost, ki je obeležila naš čas kot "informacijsko dobo".

Prof. Težak je bil rojen leta 1907 v Varaždinu na Hrvaškem. Leta 1930 je diplomiral iz kemije na Tehniški fakulteti v Zagrebu, doktoriral pa je leta 1945 na Tehniški fakulteti v Ljubljani. Od diplome do smrti leta 1980 je deloval kot pedagog in raziskovalec, predvsem na področju kemije, informacijske znanosti in sorodnih ved.

Organizatorja sta v povabilu k sodelovanju na znanstvenem sestanku zapisala: "Hrvaška in slovenska znanost, ki ju je najpogostejše nagovarjal, sta na njegov račun pridobili pomembno prednost, ki bi jo bilo zelo škoda izgubiti."

Znanstveni sestanek "Težak - začetek informacijske dobe" se ujema z interesom za zgodovino in iskanje korenin informacijske znanosti; ta interes je posebej narasel v zadnjih nekaj letih. M. Buckland in T. B. Hahn sta kot gostujoča urednika posebne izdaje revije JASIS na temo "History of

Documentation and Information Science" (1997) zapisala: "Vse, kar nima znane zgodovine, se zdi novo. Če neko področje ne dokumentira svoje preteklosti, mu bo manjkala zgodovina, zmanjšal pa se mu bo tudi občutek za identiteto. Če zanemarjamo svojo lastno preteklost, moramo pričakovati, da nas bodo vedno imeli za "nove in v povojih". Zanemarjanje svoje preteklosti ima tudi druge slabosti. Ena, in sicer praktična, je, da bodo ideje, katerih koristnost ni takoj spoznana, čeprav so zanimive, verjetno pozabljene. Nadalje, da lahko v pomanjkanju pazljivo raziskane in dokumentirane zgodovine pričakujemo, da jo bodo v želji po koreninah, herojih in upoštevanju nadomestili imaginarni, mitski elementi."

Znanstveni sestanek v spomin na prof. Težaka je bil organiziran kot okrogla miza. Po elektronski pošti ga je pozdravil pomočnik za informatiko ministra za znanost Republike Hrvaške mag. Predrag Pale, mag. Tomaž Seljak, vodja Oddelka za informacijsko infrastrukturo Ministrstva za znanost in tehnologijo Republike Slovenije, pa se je sestanka udeležil. Delo srečanja sta moderirala direktor IZUM-a Franci Pivec in predstojnik Zavoda za informacijske studije prof. dr. Slavko Tkalac. Glavni referat je podal prof. dr. Vladimir Muljević s Hrvaške, bližnji sodelavec prof. Boža Težaka, koreferate pa mag. Neva Tudor-Silović, predsednica Hrvaškega informacijsko dokumentacijskega društva, prof. Mara Šlajpah, ravnateljica CTK v pokoji, prof. dr. Slavko Tkalac, prof. dr. Nenad Prelog, vodja za podiplomski študij na Fakulteti za organizacijo in informatiko v Varaždinu, prof. dr. Jože Spanring z Biotehniške fakultete v Ljubljani, prof. dr. Jadranka Lasić-Lazić z Oddelka za informacijske znanosti Filozofske fakultete

v Zagrebu, dr. Borut Justin, znani slovenski informacijski strokovnjak, dr. Tvrto M. Šercar in Franci Pivec iz IZUM-a, prof. dr. Jože Urbanija z Oddelka za bibliotekarstvo Filozofske fakultete v Ljubljani ter Miroslav Novak, višji arhivist in direktor Pokrajinskega arhiva Maribor. Za udeležence sta mag. Marta Seljak in mag. Pero Šobot predstavila sistem in servise COBISS.

Hrvaški in slovenski strokovnjaki s področja informacijskih znanosti, ki so se zbrali v IZUM-u, da bi počastili spomin na prof. dr. Boža Težaka, so v svojih prispevkih znova in enotno ugotovili, da je njegov prispevek k zasnovi in razvoju informacijskih znanosti in sorodnih ved v svetu, še posebej pa v Sloveniji in na Hrvaškem, neprecenljiv. Vizionarsko je napovedal in zgradil temelje za dejavnosti, ki opredeljujejo današnji čas kot informacijsko dobo. Udeleženci so v Sklepem dokumentu Znanstvenega sestanka ob 90-letnici rojstva prof. dr. Boža Težaka podprli zamisel, da bi v obliki "Težakovih dni informacijskih znanosti" oživel njegovo serijo mednarodnih znanstvenih posvetovanj s skupno temo "Tehnični in družbeni aspekti informacij in komunikacij". Zadnje, 14. posvetovanje iz tega sklopa sta leta 1991 v Mariboru organizirala IZUM in Institut informacijskih znanosti iz Zagreba (ta je bil ukinjen pred dvema letoma). Naslednja posvetovanja naj bi bila mednarodna in organizirana bialno, izmenoma v Sloveniji in na Hrvaškem. V organizacijski odbor za pripravo naslednjega srečanja, ki naj bi bilo na Hrvaškem, so imenovani prof. dr. Vladimir Muljević, prof. dr. Nenad Prelog, prof. dr. Slavko Tkalac, prof. Franci Pivec in dr. Tvrto M. Šercar.

Tvrto M. Šercar

PETA MEDNARODNA KONFERENCA O REVIDIRANJU IN KONTROLI INFORMACIJSKIH SISTEMOV

Maks Vreča

Konferenco sta organizirala Slovenski institut za revizijo in Slovenski odsek Mednarodnega združenja za revizijo in kontrolo informacijskih sistemov (Information Systems Audit and Control Association, ISACA) v Portorožu 24. in 25. septembra 1997. Konferenca je bila namenjena izobraževanju in seznanitvi s pristopi in možnostmi obvladovanja uporabe informacijske tehnologije. Na konferenci je bilo 140 udeležencev.

V uvodnem delu konference je Marjan Odar, direktor Slovenskega inštituta za revizijo, predstavil podporo inštituta razvijanju dejavnosti revidiranja informacijskih sistemov in najavil nadaljnje aktivnosti inštituta v sodelovanju s programom PHARE pri izobraževanju za področje revidiranja informacijskih sistemov. Dr. Jože Gričar, predsednik Slovenskega odseka ISACA, pa je podal skupno oceno programske usmeritve dosedanjih petih konferenc o revidiranju in kontroli informacijskih sistemov z vidika uveljavljanja dejavnosti revidiranja informacijskih sistemov v naši državi. V programu konference se uveljavitev spoznanja o potrebi revidiranja informacijskih sistemov odraža v prehodu od programa z referati, katerih namen je bil seznanitev širokega kroga udeležencev s tujimi izkušnjami o obvladovanju informacijskih sistemov in revidiranju, na program z referati, ki obravnavajo ožjo problematiko kontrol in revidiranja ter na izobraževalne delavnice za revidiranje. V tem času so bili že tudi uresničen osnovni koraki za oblikovanje stroke. Usposobili so se že prvi domači

strokovnjaki za revizijo informacijskih sistemov. Lanskim štirim članom ISACA, ki so opravili zahtevni mednarodni izpit za potrjenega revizorja informacijskih sistemov (CISA), se je pridružilo letos še pet članov. Število udeležencev konference se je tudi iz leta v leto povečevalo.

Osrednja tema konference je bila, kako uporabljati nove metodološke opredelitve kontrolnih pristopov (Control Objectives for Information and Related Technology - COBIT) pri revidiranju. Roland Lutz, Union Bank of Switzerland, Švica, je predstavil uporabo COBIT pri notranjem revidiranju področja informacijske tehnologije v njihovi bančni skupini in izkušnje, ki so si jih pri tem pridobili. Joža Javornik, Nova Ljubljanska banka, Ljubljana, pa je spregovorila o izkušnjah uporabe COBIT pri standardizaciji revizijskih postopkov za revidiranje informacijske tehnologije v banki.

Naslednja tema je bila urejanje varovanja informacij. Maks Vreča, Ljubljana je predstavil sodelovanje Slovenskega inštituta za revizijo z Uradom RS za